

Школска 2021/2022. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
II разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени								
1.	У ком је веку изашло прво издање <i>Српског рјечника</i> ? Заокружи слово испред тачног одговора. а) у седамнаестом б) у осамнаестом в) у деветнаестом г) у двадесетом									
2.	На ком су дијалекту наведени стихови? О јабуко зеленџко, Лијјеп ли си рџт рџдила, На три грџне три јабуке, На четврџту сџко стџји. Наведени стихови су на _____ дијалекту.									
3.	Из којег од наведених дела потиче дати одломак (с обзиром на особине писма)? Заокружи слово испред тачног одговора. Кад р чини слог, а пред њим, или за њим, стоји самогласно слово, онда нам треба метнути дебело јер (Ђ) између р и самогласнога слова, као знак, да оно самогласно слово не иде к р, него да је р само за себе слог, н. п. гр-о-це, у-тр-о, о-вр-а-о, за-р-за-ти, по-р-ва-ти-се, и остале овакове ријечи треба писати: грџоце, умрџо, оврџао, заързати, поърватисе и т. д. а) из <i>Српске граматике</i> (1818) б) из <i>Словенске граматике</i> (1794) в) из <i>Писменице србскога ѳезика</i> (1814)									
4.	Напиши како у ијекавском изговору гласе задати облици глагола ЧИЈЕТИ. а) инфинитив _____ в) ж. р. мн. радног глаголског придева _____ б) м. р. јд. радног глаголског придева _____									
5.	Напиши како именица КОКОШ гласи у генитиву множине. _____									
6.	Дате су речи из једног српског дијалекта. Подвуци оне речи у којима се налази бар један слоготворни сонант. билџ, врџта, дрџва, испџкла, крстењџ, плџћам, прџви, слџнце									
7.	Подвучену реч пребаци у датив једнине тако да та реч остане у истом типу промене. <i>У неким се култовима уз шимпанза, свињу и друге животиње везују посебна значења.</i> Датив једнине: _____									
8.	Ако номинативу множине НЕЉУДИ одговара номинатив једнине НЕЧОВЕК, како гласи номинатив једнине који одговара номинативу множине РАЗЉУДИ? Номинатив једнине: _____									
9.	Одреди падеж, број и род подвучене заменице. <i>Управо је то оно што ће предложити.</i> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th></th> <th>Падеж</th> <th>Број</th> <th>Род</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>оно</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Падеж	Број	Род	оно				
	Падеж	Број	Род							
оно										
10.	Задате глаголе напиши у 3. л. мн. презента. а) препаковати _____ б) препакивати _____									

Бр.	Питања	Поени										
11.	Напиши (без акцента) генитив једине именице чији инструментал једине гласи <i>дедом</i> и генитив једине именице чији инструментал једине гласи <i>луком</i>. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Инструментал једине</th> <th>Генитив једине</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>дедом</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>луком</i></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Инструментал једине	Генитив једине	<i>дедом</i>		<i>луком</i>						
Инструментал једине	Генитив једине											
<i>дедом</i>												
<i>луком</i>												
12.	Глагол ЖИВОПИСАТИ напиши (без акцента) у м. р. множине трпног глаголског придева. живописа́ти, живо́пишѐм свр. и несвр. прел. а. (<i>из</i>)ра- дити живопис, (<i>на</i>)сликати: ~ иконе. б. украсити, украшавати живописом, фрескама: ~ цркву.											
13.	Допиши запете тамо где је потребно. <i>Традиција справљања дрвеног угља међутим овде датира одраније само што су тадашње ћумуране биле прилично примитивне док су ове данашње савременије и лакше за рад.</i>											
14.	Подвучи енклитичке облике глагола. <i>Али, од оних који су имали ту обавезу, свега 70, то јест 62 одсто, јесте доставило извештај, при чему је он био потпун у 17 случајева.</i>											
15.	У једној наведеној реченици употребљен је знак који се у т. 177в Правописа назива знаком степена. Заокружи слово испред те реченице. а) Самаритенска пумпа избацивала је 700 м³ из Сене. б) Видно поље камера покрива угао од 35°. в) Профитна стопа је у најбољем случају износила 5%.											
16.	Допиши цртицу (или цртице) тамо где је потребно. Рок за достављање материјала био је 5. септембар, а то могу да буду текстови, документа, виде о записи или слике.											
17.	Допиши задате облике сваке задате именице. Код сваке задате именице, први и други дописани облик те именице не треба да имају исти наставак за облик. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ном. јд.</th> <th>Генитив множине ако се у промени задате именице запажа непостојано <i>а</i></th> <th>Генитив множине ако се у промени задате именице не запажа непостојано <i>а</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>поправка</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>призма</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Ном. јд.	Генитив множине ако се у промени задате именице запажа непостојано <i>а</i>	Генитив множине ако се у промени задате именице не запажа непостојано <i>а</i>	поправка			призма				
Ном. јд.	Генитив множине ако се у промени задате именице запажа непостојано <i>а</i>	Генитив множине ако се у промени задате именице не запажа непостојано <i>а</i>										
поправка												
призма												
18.	Напиши (без акцента) датив множине именице ж. рода КОЛОУСТА. колду́ста ж (обично у мн.) назив за животиње из разреда најпростијих кичмењака Cyclostomata [...] који се помоћу округластих уста припијају за подлогу.											
19.	Допуни табелу тако што ћеш уписати недостајуће облике задатог глагола. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Инфинитив</th> <th>3. л. мн. презента</th> <th>3. л. мн. аориста</th> <th>М. р. мн. радног глаголског придева</th> <th>М. р. мн. трпног глаголског придева</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>исцрпсти</td> <td></td> <td>исцрпоше</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Инфинитив	3. л. мн. презента	3. л. мн. аориста	М. р. мн. радног глаголског придева	М. р. мн. трпног глаголског придева	исцрпсти		исцрпоше			
Инфинитив	3. л. мн. презента	3. л. мн. аориста	М. р. мн. радног глаголског придева	М. р. мн. трпног глаголског придева								
исцрпсти		исцрпоше										
20.	Напиши како подвучени глаголи гласе у инфинитиву. Запази да ниједан од њих није повратни. а) <u>Извините</u>. _____ в) <u>Ходите</u> к нама. _____ б) <u>Изволите</u>. _____ г) <u>Реците</u> шта мислите. _____											

Прегледао/прегледала: _____ Укупно поена: _____

Школска 2021/2022. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
II разред
РЕШЕЊА

1. в)

2. Наведени стихови су на зетско-рашком (зетско-јужносанџачком) дијалекту.

3. а)

4. а) чиљети, б) чилио, в) чиљеле

5. кокошију (кокоши)

6. билó, вràта, дрва, испéкла, крстењé, плáћам, први, слóнце

7. шимпанзу

8. рашчовек

9.		Падеж	Број	Род
	<i>оно</i>	номинатив	једнина	средњи

10. а) препакују, б) препакују

11. а) деда, б) лука

12. живописани

13. *Традиција справљања дрвеног угља, међутим, овде датира одраније, само што су тадашње ћумуране биле прилично примитивне, док су ове данашње савременије и лакше за рад.*

14. *Али, од оних који су имали ту обавезу, свега 70, то јест 62 одсто, јесте доставило извештај, при чему је он био потпун у 17 случајева.*

15. б)

16. Рок за достављање материјала био је 5. септембар, а то могу да буду текстови, документа, виде-о-записи или слике.

17.	Ном. јд.	Генитив множине ако се у промени задате именице запажа не постојано <i>а</i>	Генитив множине ако се у промени задате именице не запажа не постојано <i>а</i>
	поправка	поправака	поправки
	призма	призама	призми

18. колоустама

19.		3. л. мн. презента	3. л. мн. аориста	М. р. мн. радног глаголског придева	М. р. мн. трпног глаголског придева
	исцрпсти	исцрпу	исцрпоше	исцрпли	исцрпени

20. а) извинити, б) изволети, в) ходити, г) рећи